

preventivna platforma

Bilten projekta 'Preventivna platforma', april 2011, številka 4

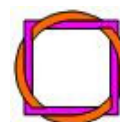
Inštitut za raziskave in razvoj "Utrip"
Trubarjeva cesta 13, 1290 Grosuplje

Zveza društev na področju drog v Sloveniji
Društvo za preventivno delo
Tabor 9, 1000 Ljubljana

Rdeči križ Slovenije
Mirje 19, 1000 Ljubljana

Društvo za preventivno delo

Društvo za preventivno delo
Tržaška 2, 1000 Ljubljana

Strategija na področju drog v Veliki Britaniji (2010)

Na področju drog so skoraj vse članice EU sprejele skupen pristop. Gre za strategijo, ki ima svoj temelj v nacionalnih strategijah, te pa imajo podlage v akcijskih načrtih. Takšen pristop omogoča dober pregled in obravnavanje aktualne problematike, hkrati pa naslavlja potrebo po razvoju novih strategij, zanje doseči soglasje in jih sprejeti. Gre za zahteven proces, ki se izvaja med ocenjevanjem stare strategije. Prav zato nekatere države še nimajo razvite veljavne nacionalne strategije za boj proti drogam. Tu velja izpostaviti še problem pomanjkanja primernih orodij za ocenjevanje politik.

V Veliki Britaniji so decembra 2010 izdali nov dokument 'Strategija na področju drog 2010'. Gre za novo vizijo, ki predstavlja temelj za novo politiko na področju drog. Nov pristop se osredotoča predvsem na prepovedane droge, v okviru preventivnih dejavnosti, zdravljenja in reintegracije, pa poleg drog obravnava tudi alkohol. Strategija se zavzema za pristop, ki zajema preventivne dejavnosti in zmanjševanje zlorab katerihkoli substanc. **Temeljna sprememba v delovanju je obravnavanje odvisnosti od vseh drog, tudi t. i. legalnih drog, zdravil in alkohola. Novost v primerjavi s staro strategijo, ki se je osredotočala na zmanjševanje škode, nastale zaradi zlorabe drog, je nudenje pomoči tistim posameznikom, ki so se odločili ozdraviti odvisnosti od drog.**

Značilnosti nove strategije:

- Več odgovornosti za iskanje pomoči in premagovanje odvisnosti nalaga posameznikom
- Poudarek je na holističnem pristopu, ki poleg zdravljenja odvisnosti od drog in alkohola, naslavlja tudi politiko kaznovanja, reševanje zaposlovanja in stanovanjskih stisk
- Cilj je omejiti potrebo po uporabi drog
- Brezkompromisno zmanjševanje dostopnosti, oziroma prekupčevanja z drogami na nacionalni in mednarodni ravni
- Večja moč pri zmanjševanju problematike drog in s tem v zvezi nastale škode, prehaja v območje lokalnih skupnosti

Vzroki, ki posameznika pahnejo v odvisnost od drog ali (in) alkohola so kompleksni in osebne narave. Rešitve je tako potrebno načrtovati holistično in se pri tem osredotočiti na vsakega posameznika.

Izkazalo se je, da je strategija zdravljenja simptomov zlorabe drog neučinkovita. Vlada v Veliki Britaniji se odloča za nov pristop, t.j. vseživljenjski pristop v smislu **preventive in zmanjševanja potreb po uporabi drog:**

- pretrganje odvisnosti, ki se vlečejo iz generacije v generacijo: pomoč ranljivim družinam
- zagotavljanje kvalitetnega izobraževanja in svetovanja s področja zlorabe drog mladim in njihovim staršem
- spodbujanje posameznikov, da prevzamejo odgovornost za lastno zdravje
- hitre intervencije med mladimi in mlajšimi odraslimi
- podpiranje učinkovitih sankcij na področju kriminala povezanega z uporabo drog
- podpora posameznikom pri zdravljenju odvisnosti znotraj lokalnih skupnosti.

Zmanjševanje dostopnosti drog je naslednja točka v novi viziji na področju reševanja problematike drog. Gre za integrirano delovanje policije, centrov za pogojni izpust, služb, ki se ukvarjajo z mladoletnim prestopništvom, prostovoljskih organizacij in lokalnih oblasti. Pomembna je tudi vzpostavitev “drug free wings” v zaporih. Prav tako je pomemben razvoj novih tehnologij na mejnih prehodih, s pomočjo katerih identificirajo nove psihoaktivne substance (“legal highs”). S pomočjo poostrelega nadzora internetne prodaje, finančnih transakcij in povezovanja z mednarodnimi partnerji je skupen cilj zaustaviti trgovanje z drogo že v izvornih in tranzitnih državah.

Zdravljenje odvisnosti vključuje tri pomembne komponente: izboljšanje kakovosti življenja, aktivno državljanstvo in odsotnost odvisnosti. Okrevanje posameznika temelji na socialnem kapitalu (izvirne družine, partnerji, otroci, prijatelji, vrstniki), materialnem kapitalu (denar, varen življenjski prostor), človeškem kapitalu (veščine, duševno in fizično zdravje, služba) in kulturološkem kapitalu (vrednote, prepričanja). Nova strategija bo podprla službe, ki bodo omogočale posameznikom, da bodo na poti v ozdravljenje od odvisnosti lahko bogatili in spreminjali kapital, ki jim bo posledično zagotavljal življenje brez odvisnosti od drog in alkohola.

Vira:

- Letno poročilo 2010: Stanje na področju problematike drog v Evropi (EMCDDA)
- HM Government: Drug Strategy 2010: Reducing demand, restricting supply, building recovery: Supporting people to live a drug free life

Povezovanje z drugimi obstoječimi mrežami in stičišči NVO, ki so nam vsebinsko blizu

Marjetka Gojkošek (Zveza društev na področju drog Slovenije) je preko interneta poiskala vsebinske mreže, zveze in združenja na področju socialnega varstva ter zdravja in vzgoje ter izobraževanja. Naredila je izčrpen seznam sorodnih združenj in društev, da bomo kasneje lahko vzpostavili kontakte z vsemi delujočimi mrežami.

Povezovanje z drugimi vsebinskimi mrežami, ki delujejo pri nas v okviru NVO sektorja na sorodnih področjih (droge, alkohol, tobak oz. zdravje, sociala, itd.) predstavlja pomemben element uspešnega delovanja naše vsebinske mreže, zlasti ko gre za področje socialnega dialoga in uspešnega vplivanja na oblikovanje politik, ki bodo v prid razvoja preventive kot znanstveno utemeljenega in strokovnega področja dela. Zato želimo vzpostaviti dobre in redne kontakte z vsemi delujočimi mrežami, ki so neposredno ali tudi posredno v povezavi z vsebinami našega delovanja in ki so zainteresirane za usklajevanje aktivnosti na terenu oz. za usklajeno delovanje v okviru socialnega dialoga z državo.

Društvo za preventivno delo

Pri projektu »Preventivna platforma« so do sedaj sodelovale tri partnerske organizacije: Inštitut za raziskave in razvoj 'Utrip', Zveza društev na področju drog Slovenije in Rdeči križ Slovenije. Sedaj pa se je pridružila še ena partnerska organizacija in to je Društvo za preventivno delo.

Društvo za preventivno delo deluje na področju preventive in promocije duševnega zdravja oz. preventive v okviru socialnega in zdravstvenega varstva ter vzgoje in izobraževanja. Društvo je strokovno združenje, ki združuje strokovnjake in laike z namenom izvajanja kvalitetnih programov za otroke in mladino, lastnega izobraževanja in izvajanja na tem področju, ter zaradi uveljavljanja preventive kot znanstveno utemeljenega in strokovnega področja dela.

Cilj delovanja Društva je širjenje individualnih in socialnih možnosti za doseganje čim višjega nivoja kakovosti duševnega zdravja in kakovosti življenja posameznika, skupin in socialne skupnosti v celoti, v Republiki Sloveniji.

Ta splošni cilj delovanja Društva se zrcali v več konkretnjših primerih, in sicer:

- Društvo deluje v smeri razširjanja individualnih in socialnih možnosti za uspešno obvladovanje individualno-razvojnih življenjskih kriz in v smeri odpiranja poti oziroma možnosti za progresivno rast in razvoj posameznika, skupin in socialne skupnosti v celoti.
- Društvo deluje v smeri preprečevanja človeškega trpljenja in pomoči v stiski posameznikom in skupinam v obdobjih akutnih življenjskih kriz s ciljem, da jih uporabnik čimbolj uspešno in samostojno obvlada in jih izkoristi za svojo progresivno rast in razvoj, kot tudi za rast in razvoj skupine kateri pripada in socialne skupnosti v celoti.
- Društvo deluje v smeri preprečevanja odvisnosti od mamil, alkohola in drugih zdravju škodljivih snovi (npr. nikotin) kot tudi v smeri preprečevanja socialno in psihološko patoloških oblik vedenja (npr. samomora, mladoletniško nasilje in delikventnost, psihične bolezni itd.)

Cilje svojega delovanja Društvo realizira skozi doseganje naslednjih nalog:

- Organizira in izvaja občasne in dolgoročne programe in projekte na področju socialne preventive oziroma primarne, sekundarne in terciarne skrbi za duševno zdravje ljudi, v okviru socialnega varstva, zdravstvenega varstva ter vzgoje in izobraževanja.
- Organizira in izvaja izobraževanja in izpopolnjevanja ter posreduje informacije in znanje (tribune, predavanja, seminarji in tečaji, okrogle mize itd.) za svoje člane in druge, ki so zainteresirani za dvigovanje nivoja profesionalne kompetence in kakovosti dela na področju socialne preventive oziroma zaščite in krepitve duševnega zdravja prebivalcev RS.
- Vzpodbuja in samostojno izvaja založniško dejavnost na področju svojega delovanja (monografije, priročniki, zborniki, knjige, časopisi itd.)
- Vzpodbuja in samostojno izvaja raziskovalno dejavnost na področju svojega delovanja.

- Organizira in izvaja programa svetovanja in drugih oblik pomoči, namenjene ljudem v stiski, ki so v obdobju življenjskih kriz oziroma imajo psihosocialne težave nastale zaradi akutnih življenjskih kriz v katerih se nahajajo.

Društvo ima status društva, ki deluje v javnem interesu na področju zdravstvenega in socialnega varstva ter na področju vzgoje in izobraževanja.

Več o našem Društvu pa na spletni strani:

<http://www.drustvo-dpd.si/>

Ljubljana, 13. april 2011 – V organizaciji Evropske komisije je 12. in 13. aprila 2011 v Bruslju (Belgija) potekal 1. sestanek foruma civilne družbe na področju drog (Civil Society Forum on Drugs) v novi sestavi. Na predlog nekaterih članic foruma v prejšnji sestavi se je v delo foruma vključil tudi Inštitut za raziskave in razvoj 'Utrip'. V naslednjih mesecih bo forum pripravil predloge resolucije in stališč civilne družbe do nove evropske strategije na področju drog, prek Inštituta Utrip pa bodo na forumu v diskusijo predložena tudi stališča projektne skupine Preventivne platforme.

Šmarje pri Jelšah, 14. april 2011 - V četrtek, 14. aprila 2011 je na OŠ Šmarje pri Jelšah potekal naravoslovni dan za devetošolce z imenom »Kako odvisnosti reči ne«. Za učence smo organizirali preventivne delavnice, ki so jih vodili predstavniki LAS Šmarje pri Jelšah, Matej Košir in Sanela Talić (UTRIP) ter Jan Pelozza (Mladinsko združenje Brez izgovora). V popoldanskem času je potekalo predavanje za starše devetošolcev (Kaj otroci želijo in morajo vedeti o drogah), ki ga je izvedla Sanela Talić (UTRIP).

Ljubljana, 19. april 2011 – V sklopu projekta Preventivna platforma je v torek, 19. aprila 2011 na sedežu Rdečega križa Slovenije potekal sestanek ožje projektne skupine RKS, ki sodeluje pri aktivnosti analize oziroma posnetka stanja glede preventivnih dejavnosti v Sloveniji. Na sestanku so člani skupine predstavili nekaj informacij o preventivnih aktivnosti, ki jim jih je že uspelo pridobiti, ter se dogovorili o tem, kaj je do konca meseca aprila še potrebno storiti, da bi zbrali čim več aktivnosti za nadaljnjo analizo.

Ljubljana, 9. maj 2011 – Na pobudo Ministrstva za zdravje sta bila v četrtek, 21. aprila in v ponedeljek, 9. maja 2011 organizirana sestanka na temo letošnje maturantske četvorke in prekomernega pitja alkohola na tej prireditvi. Na prvem sestanku, ki je bil namenjen predstavnikom pristojnih državnih in lokalnih ustanov ter nevladnim organizacijam, je Matej Košir (UTRIP) predstavil rezultate analize dogajanja na lanski maturantski četvorki ter tudi predloge in priporočila za izvedbo preventivnih ukrepov na letošnji prireditvi, ki bo potekala v več kot 20 mestih po vsej Sloveniji. Predstavniki pristojnih ustanov so se dogovorili za širok obseg različnih ukrepov, ki bodo usmerjeni v zmanjševanje tveganega in škodljivega pitja alkohola na tej tradicionalni prireditvi. Rezultati analize so bili predstavljeni tudi na drugem sestanku, ki je bil namenjen plesnim šolam oziroma organizatorjem maturantske četvorke. Organizatorji so se v večini (zlasti s strani Plesne zveze Slovenije) zavezali, da bodo dogodek organizirali v duhu nepitja alkohola s strani udeležencev. Tudi v letošnjem letu bo v času dogodka potekala opazovalna kampanja, rezultati analize dogajanja pa bodo predstavljeni do jeseni 2011.

Ljubljana, 9. maj 2011 – Od 7. do 9. maja 2011 je v Ljubljani potekalo drugo srečanje projektne skupine evropskega projekta ProSkills (www.pro-skills.eu), ki sta se ga udeležila tudi Sanela Talić in Matej Košir (UTRIP). Projekt je prvenstveno namenjen krepitvi življenjskih veščin pri ljudeh, ki so v socialno neugodnem položaju, saj so ravno te veščine pogosto ključne pri vključevanju socialno ranljivih skupin prebivalstva v normalno življenje. V projektu kot zunanja strokovnjakinja sodeluje tudi Vladka Tonica z Renesanse – društva za razvijanje kakovosti življenja iz Maribora (članica Zveze društev na področju drog Slovenije). Namen srečanja je bil dokončno postaviti izobraževalni koncept, s pomočjo katerega bomo v naslednjem letu izvedli usposabljanje za trenerje na evropski in nacionalni ravni.

Projekt »*Vzpostavitev preventivne platforme NVO na področju preprečevanja zasvojenosti*« financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada. Projekt se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, razvojna prioriteta: »*Institucionalna in administrativna usposobljenost*«, prednostna usmeritev 5.3.: »*Spodbujanje razvoja nevladnih organizacij in civilnega dialoga*«.